

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
 Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — — 16 fill.
 Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
 Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adtnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Közgazdasági egyetem.

— A „Hangya” milliós alapítványa. —

Közkereseti vállalatok a maguk természeté szerint használják fel tartalékaikat. A merkantilis vállalatok ebből szokták különféle címen javadalmazni a részvényeseket, az altruista vállalatok, amelyek most vannak a kifejlődés állapotában, példát kapnak Károlyi Sándor gróf egyik legszebb alapításától, a „Hangya”-tól, hogy az üzleti eredményt miként kell igazán a nemzet javára, annak megerősítésére fordítani.

A „Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete néhai Károlyi Sándor gróf emlékének megörökítésére egymillió korona tőkét ajánlott fel a kormánynak abból a célból, hogy ennek jövedelmével egy Budapesten felállítandó közgazdasági egyetem létesítéséhez és fenntartásához az első anyagi eszközt szolgáltassa.

Magyarország értelmiségének gazdasági elmaradottságát nagyrészt a jogi nevelés tulengése okozta. Ha eddig kétségeink lehettek eziránt, úgy a háboru azokat bizonyára eloszlatta. Hiába adják ki a többtermelés jel-szavát, ha nincsenek szakembereink, vagy ha nem gondoskodunk sürgősen oly egyetemi szinten álló gyakorlati irányu gazdasági főiskoláról, amelyen a vezetésre hivatottak a szükséges gazdasági ismereteket és tudományokat elsajátíthatják. A külföld ebben is tizesztendővel megelőzött bennünket. Kulturállam e az olyan ország, amely külföldi főiskolákra kénytelen fiait küldeni, ha őket magasabb közgazdasági kiképzésben óhajtja részesíteni? Nekünk nem diplomás proletárookra van szük-

ségünk, hanem gazdákra, akik észszerűen kezelik birtokaikat, iparosokra, akik képesek európai színvonalon álló ipartelepeket szervezni és vezetni, kereskedőkre, akik nem csupán az ösztön sugallatára hallgatnak, hanem készek arra is, hogy érdekeiket összhangba hozzák a nemzet gazdasági érdekeivel.

Ezt a közgazdasági egyetemet Budapesten kell felállítani, mert csakis a fővárosban központosított gazdasági élet szolgáltathat ennek az egyetemnek megfelelő rendes és rendkívüli tanerőket. A főiskola felállítása el nem odázható. Nem is ütközik nagyobb nehézségbe, nem is kerül nagyobb áldozatba, mert felhasználhatók erre a célra valamely már fennálló gazdasági akadémia és a budapesti kereskedelmi akadémia két éves felső tanfolyama. A „Hangya” igazgatósága, melynek kebeléből indult utjára ezelőtt tizenhét évvel a közgazdasági egyetem eszméje, úgy vélte, hogy a vezetése alatt álló intézetnek a rendkívüli viszonyok folytán még áldozattól sem szabad visszariadnia, hogy az ország élet-szükségletét képező intézmény megvalósítását lehetővé tegye. Ennek folytán külön alapító okiratban körülírt feltételek mellett egymillió koronát bocsátott a m. kir. kormány rendelkezésére. Számít a „Hangya” arra, hogy az állam, amely improduktív célokra milliárdokat kénytelen kiadni, nem fog megtagadni egy-két milliót oly intézménytől, amelynél produktívabb befektetés nincs, amely nevelni fogja a nemzetet arra, hogy a háboru súlyos gazdasági következményeit viselhesse.

Számítunk arra, hogy a merkantilis vállalatok mérlegkészítésüknél követni fogják a „Hangya” példáját.

Zöldségtermelés a szántóföldeken.

Irta: Magyar Kázmér kir. tanácsos.

A szántóföldi zöldségtermelés ügyét vizsgálva a mezőgazdasági többtermelés szempontjából elsősorban azt állapíthatjuk meg, hogy a zöldség művelése a szántóföldön nálunk számtalan példa szerint a legjövendőbb termelés és nemcsak a nagy hozamok magas értékesülésében áll az előnye, hanem az utóvetemények, az utána következő gazdasági növények hozamának 20—50 százalékot kitevő többletében is.

Hogy a zöldség szántóföldi termelése nálunk szűk területre szorított eddig, annak egyetlen oka az, hogy az értékesítés kérdése volt bizonytalan. Ahol a jó értékesítés, a természetvénny tisztas áron való átvétele biztos volt, ott a szántóföldi termelés virágzott és az értékesítés terjedése, illetve fokozódásának arányában a természetés köre is folytonosan tágult. A természetés jövőjének kulcsa tehát az értékesítés kérdésében rejlik.

Ha ezt akár közlelmezési központok, akár feldolgozó, akár egyéb átvevő vállalkozások a természetés vidékek részére rendezni képesek lesznek, a természetés terjedésére a rendezés arányában bizton számítani lehet.

A bolgár rendszerű kertészkedés nálunk a természetés közönség zömeinél a földmives elemnél ép azért nem honosodott meg és nem honosodhatik meg, mert ez a rendszer az értékesítés kérdését a maga szervezetében oldotta meg, amely megoldás a magyar földmives nép körében kizártnak tekinthető. De a szántóföldi zöldségtermelő rendszer egyszerűbb

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Várlak . . . egyre várlak.

A feledésnek selymes fátyola most
 Hiába várom, — nem hull a szívemre.
 Csak mindig várlak Téged. Egyre várlak!
 Oly üresek az esték s a vasárnap
 Csak úgy mulik el tétlenül, pihenve.

Lelkednek lettem álmodozó rabja
 S egy bús dalod, mely örökre megejtett,
 Hangod fülemnek mindig visszaadja;
 Óh! ez a dal ezerszer megrikatja
 Bús szívemet, mely Téged nem felejthet.

Ugy szállottál be lelkembe titokban,
 Mint napsugár. — Jöttöd észre se vettem.
 Büvös szemed fénye szemembe lobbant,
 Szívem e percben erősen megdobbant
 S lelkem ajtaját kinyitva feledtem.

Most sirva-sirok ó én balga, balga!
 Kinyitott szemmel, mégis alva járok.
 Ez hát szépséges álmaim jutalma?
 Odavan lelkem féltett nyugodalma;
 S egy szépséges szép asszonyt egyre várok...

Serestély Béla.

Érted sir a lelkem.

Szenved az élet . . . Fáradt kezével
 Sötét árnyat önt végig orcámon.
 S elnyujtozódva bágyadt pillámon,
 Imázó lelkem lágy énekére
 Mosolyod várom.

És míg a csendnek zenéje mellett
 Szálldos a lelkem álmok ölében,
 Zokogó bánat halvány mezében
 Kereslek téged: istenét veszített!
 Szomorú éjben.

Oltárom romban . . . Végtelen percek
 Miattad lettek gyászos sötétek . . .
 És a vak éjben míg érted égek,
 Uttalan utak rejtik a lépted,
 Hónapok, évek.

Bálványom, szentem, üldözött béke,
 Érted sir lelkem örökös éjben . . .
 Tündöklő lángra gyujtsd a reményem:
 Diadal-jöttöd isteni fénye
 Átölel végre!

Kosztolánszky István.

Az aknavetőknél.

Olasz harctér, 1917. március 10.
 Nehéz, fekete éjjel borult az állásokra.
 Végtelen nyomasztó csend, sehol egy lö-

vés — csak néha lobban itt-ott egy raketta,
 — sápadt fényével bevilágítja a dróthálót, a halálkerítést. A figyelő őrszemeket szinte leveri a lábáról e halálos nyugalom. Olyan az éjjel, mint egy forró nyári délután kint a végtelen pusztán vihar előtt. Az idegek a következő órák súlyos jelentőségének tudatában a megpattanásig feszültek, elzsibbasszák, leverik az embert. Az egészen csöndes, az egészen néma éjszakánál nincs ami ijesztőbben hasson.

A száz lépésre előttünk levő ellenséges állások felett végigszalad a fényoszlop, keresi, kutatja szándékát az ellenségnek. Megakar nyugtatni bennünket, ha jönne is valami, nem akarja, hogy váratlanul érjen, — pedig tudjuk, hogy valami jön — s várjuk, csak hogy megszabaduljunk a várástól, a gondolatok nehéz terhétől, melyek ez órában örült gyorsasággal kergetik egymást.

Szemközt felel az olasz fényoszlop. Megnőnek és megfeketednek az árnyékok, a sziklák ezüstfehérek lesznek. Nálunk nem mozdul semmi, az ellenséges fényoszlop fénykévéje gyanakodva néha visszasklikk hozzánk, hogy aztán hirtelen eltűnjön.

Onnan tulról eldördül egy ágyu, lövedéke felettünk magasan repül az utra, ahol az éj leple

is, természetesebb is és néptünk életviszonyai közé könnyen beilleszthető, sokkal könnyebben, mint a bolgár rendszer.

A részies művelésnek tág teret nyit, a gazdaságilag inaktív munkaerőknek, nők és gyermekek időközi foglalkozásának hasznot biztosít és alkalmat ad a szakszerű munka el-sajátítására és ami a zöldségtermelés térbeli terjesztésére más egyéb szociális szemponton kívül szintén igen jelentékeny mozzanat.

A zöldségfélék iránt úgy itthon, mint a szomszéd államokban megnyilatkozó óriási kereslet a zöldség szántóföldi termelését nemcsak a kis- és középbirtokokon teszi lehetővé, hanem az uradalmakon is. Termesztményeink minősége jobb és értékesebb, mint az azelőtti, rendelkezésre álló és forgalomba került olasz és francia zöldségfélé volt. A külföldi gyárak e minőségeket felismerve igen valószínűen a háboru után is kitaranak mellette, amire abból lehet következtetni, hogy itt nálunk tervezik új gyáraik létesítését. Ehhez nagy zöldségtömegek képezik az alapot.

Az értékesítés főfeltétele az, hogy nagyobb készletek álljanak a kereslet rendelkezésére. Ebben a tekintetben az uradalmak és nagyobb birtokoknak jó és kényelmes a helyzete, kisbirtokok a szövetkezeti termelés útján juthatnak a jó értékesítéshez, vagyis azáltal, hogy terményeiket összpontosítva bocsátják az átvevő vállalatok kezébe.

Az idén a zöldségtermelés iránt eddig nem észlelt méretekben indult meg a mozgalom. A saját szükséglet számára való természetes iránti törekvést méltányolni és támogatni kell, de a vezető hatóságoknak gondoskodniok kell arról, hogy ne csak vetőmaghoz és földterülethez jussanak az új termelők, hanem talajmüvelő eszközök is álljanak rendelkezésükre. De a nagyobb termelőknek most táguló eme vállalkozásánál a talajmüvelő eszközökre éppen úgy szüksége van és ez a szempont annyival inkább mérlegelendő, mert gyáraink az utolsó években ezeket a gyártásokat abbahagyták. Az eddigi készletek fogyatékosak és fenyegető mérvben fogynak. Ezek az eszközök pedig a belső hadviselés fegyverei, ezek hiányában a hadviselés sikerei legalább is kockázatosak.

— *Adakozzunk a „Vörös-Kereset” egylet részére.*

alatt jön a reggeli, az ebéd, a vacsora, a minden. Szegény menázs, a multkor egy bolond srápnél kilyukasztotta az üst oldalát, de hála a kísérő emberek ügyességének, betapasztották egy zsebkendőnek nevezett valamivel. A lőrés nagy volt, a zsebkendő piszkos, de a menázs meg volt mentve. Az emberek idegesek, hátha hamarabb jön a digó (olasz), akkor fuccs menázs.

Sajnos, félelmünk nem alaptalan. Az első lövést követi egy másik, harmadik, századik. Dörög az ég, a föld tompán nyög a lecsapó gránátok alatt. Mintha fájna neki a seb, amit kiszakított, mintha megakarna mozdulni, mintha visszaakarna sujtani! S a gránátok egyre zugnak, egyre jönnek, mély barázdákat szántanak s ha egy percre elhallgatnak, teszik azért, hogy a következőben annál dühösebben szórják a halált.

Lelapulunk az árok fenekére, odatapadunk a lucskos, agyagos földhöz s várunk, várjuk a következő gránátot, amely majd becsap kö-zénk, vagy talán nem is várunk semmit. . .

Egyszerre minden átmenet nélkül magam előtt látom a szászvárosi öreg kollegium udvarát. Óriási hőcsatát vívtunk az első és második gimnazistákkal. Hullott rémesen a hólapda, de ők so-kan voltak, vagy talán mégis mi voltunk a

NAPI HIREK.

— **Kitüntetés.** A király Veress Jenőt, a 2-ik honvéd gyalogezred hősi halált halt tart. hadnagyát az ellenséggel szemben tanusított hősi magatartásáért a vaskorona-rend III-ik osztályával tüntette ki. A kitüntetett hős a helybeli ref. Kún-kollegiumban tanult s tett érettségét s az olasz fronton esett el a hazáért. Ez a rendesen csak törzstiszteknek dukáló kitüntetés is szolgáljon az elesett hős édesanyjának, özv. Veress Zoltánné urnőnek és hozzátartozóinak vigaszul abban a megmérhetetlen fájdalomban, melyet a hazáért, a királyért elesett hős fiuk halála felett éreznek.

— **Nemességadományozás.** Zágrábból táviratozzák: A király Nyegovan Viktor altábornagynak, nagyszebeni katonai parancsnoknak és törvényes utódainak a magyar nemességet adományozta.

— **Személyi hír.** A Pesti Magyar Kereskedelmi bank nagyszebeni fiókjának kiválóan képzett főnökét, Herz Gézát, érdemeinek elismeréséül a bankfiók igazgatójává nevezték ki. A megérdemelt előlépéshez melegen gratulálunk.

— **Iskolalátogatás.** Walther Béla tankerületi főigazgató a napokban meglátogatta a helybeli ref. Kún-kollegiumot. A látogatás a főigazgató teljes meglegedésével végződött. Dr. Görög Ferenc gymn. helyettes-igazgató 29-én d. u. kísérte ki az állomásra a főigazgatót.

— **Halálozás.** Özv. branyitskai Nagy Albertné sz. Wenetsek Johanna m. hó 27-ikén 76 éves korában Szászvároson meghalt. Temetése m. hó 29-én ment végbe nagy részvét mellett. A család a következő gyászjelentéssel tudatta a szomorú hírt: Branyitskai Nagy Béla, Győző feleségével és gyermekeivel, Miksa, Sándor feleségével és Annus, özv. Brostean Aurelné hálás gyermeki szívök mély-séges fájdalommal tudatják a maguk és roko-naik nevében, hogy özv. Branyitskai Nagy Albertné szül. Wenetsek Johanna az önfel-áldozó jó édesanya, nagyanya, anyós és rokon, élete 76-dik, özvegysége 7-dik évében, folyó hó 27-én, reggel 7 órakor, béketűréssel hordozott sok szenvedés után jobblétre szenderült. Élete bővölködött a szenvedésben, de épen olyan gazdag volt a lélek erejében. Isten

gyengék, egy-egy ütésre majd az egyik, majd a másikunk kezdett el sirni, egyszóval dics-telenül elfutottunk Máyer tanár urhoz és sirva panasztuk, hogy ők igen keményre gyurják a hógolyót. Erre a panaszra a felelet az volt, gyurjuk mi is keményre. S mintha Máyer tanár ur most is örködné felettünk, a mi tü-zéreink is keményre gyurták ágyuikat s meg-indult a legpokolibb szimfonia.

Aknák robbannak, kézigránátok explodál-nak, raketták dolgoznak, rogyásig hordják a legények az éhes aknáknak a gránátokat, utolsó leheletig dolgozunk, már nem törődünk semmivel, már emberi hangokat is lehet hal-lani — avanti Savoya — huzza — előre — Szanitéc — Isten! jaj-jaj!

Minden hang együtt és külön valami lé-lektépő s mindegyik rémesebben hangzik, mint a fegyverropogás, mint az ágyudörgés. Mindenik jaj mintha nekünk szólna, mintha figyelmeztetne: jaj nekem ma s jaj neked holnap.

Lassan pirkad s mintha valahonnan felül-ről leereszkedne egy nagy színházi vasfü-gőny, elhal lassanként a nagy tragédia, csak a hősök maradnak fekvé jobbról-balról, mint-ha várnának egy utolsó kiérdemelt tisztelgésre.

ifj. Bocz Soma.

megáldotta őt mélyen érző szívvel és Ő övéire áldozta édesanyai szívének kifogyhatatlan sze-retetét. Azt a szeretetet, mely „erősebb, mint a halál, keményebb, mint a koporsó”. Ez a szeretet a mi szívünkéből visszasugározva fogja megőrizni drága emlékét. Drága halottunkat f. hó 29-én d. u. 4 órakor fogjuk a ref. egy-ház szertartásával pihenésre kísélni. Kegyeletünk viraszt siri álma felett! Szászváros, 1917. március 27.

— **A „Szászvárosi Magyar Kaszinó”** folyó év április hó 9-én d. u. 4 órakor saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak. Tárty: Bér-elengedés, Szászváros, 1917. március 31-én. Az elnökség.

— **Hogyan kell az adóvallomásokot kitölteni?** Kitérő gyakorlati kézikönyvet irt erről az általános érdekű fontos kérdéstről az adózás magyar elméleti és gyakorlati rend-szerének egyik legalaposabb ismerője, dr. Szende Pál, az OMKE főtitkára. A 80 ol-dalra terjedő és népszerűen megírt szak-munkát az OMKE háborus gazdasági füzetei-nek sorozatában bocsátotta közre és 3 K-ás áron hozza forgalomba. A könyv a jövede-lem-, a vagyon- és a hadinyereségadó ál-talános tudnivalóit foglalja össze olyan rend-szerben, amelyben még a laikus is első ol-vasásra könnyen és biztosan eligazodhatik. Az anyagot öt csoportban dolgozza fel. A val-lomásokra vonatkozó általános tudnivalókön kezdí, azután sorban a három említett adó-fajtát tárgyalja, végül a számszerű vallomás előnyeit vonultatja föl. A könyv használható-ságát nagymértékben emeli a négy oldalt be-töltő betűrendes tárgymutató, amelynek ki-tűnő hasznát fogja venni az adóvallomások bonyolult teendőit tanulmányozó közönség.

— **Hirdetmény.** Közhírré teszem, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur idei 4714. eln. Mg—A. számú intézkedésével tölgy és fenyőkéreg, valamint cserzőanyag kitermelé-séhez szükséges munkásoknak a katonai, ille-tve népfölkelési szolgálat alól a folyó évi ter-melési időszakra való felmentését engedélyezi. A felmentésre vonatkozó feltételek a városi tanács kiadóhivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Szászváros, 1917. márc. 26. Andrae s. k., polgármester.

— **Nyilvános köszönet.** A „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.” és ennek igazgatósági-, felügyelő-bizottsági tagjai és tisztviselői igazi nemes felfogással egyesítették a legszentebb emberi kötelességek teljesítését: a kegyelet és jótékonyosság oltárán együtt hozván áldozatot. Ugyanis az intézet idvezült ny. igazgatója, Deák Gerő emlékezetére, koszoru váltság címen, a szegények segélyezésére, 158 K-át juttattak lelkeszi hivatalunkhoz. Most, amikor oly nagy a szükség és oly kevés a segítő eszköz: sokszoros elismerést érdemel ez! Hozzájárultak a szép adományhoz: „Szász-városi Takarékpénztár Rt.” 50, Bocz Soma 25, ifj. Makkay József 10, Dósa Dénes 10, dr. Kristóf György 10, dr. Szöllösy János 25, Orbán Lajos 10, Schul Zsigmond 10, ifj. Szántó Károly 4, Jasinsky Dezső 4 koronával. Fogadják együttesen és külön-külön, gyámolra szorult szegényeink nevében is az egyház hálás köszönetét. A ref. egyház előljárósága.

— **A kaláni vasgyár üzeme.** Szakkörök-ből értesülünk, hogy a Rimamurányi Vasmű r.-t. érdekkörébe tartozó kaláni vasgyár r.-t. magas kemencéjét nemsokára üzembe helye-zik. Ezt rövid időn belül követni fogja a hen-germű üzembhelyezése is, mely által a ma-gyarországi vastermelés számbavehetőleg emel-kedni fog. A kaláni üzem a román háboru kitérése óta szünetelt.

1917. április 1.

— **Kitüntetés.** A király Brass Ernő cs. és kir. 64. gy.-ezr. tart. főhadnagyot vitéz magatartásáért a hadiékítményes III. o. katonai érdemkereszttel tüntette ki.

— **Mara Lászlóné a dr. Horváth, Schneider és Fehér Irén hangversenyének védnöke.** Vármegyénk köztisztviselői álló főispánjának neje, aki köztudomás szerint készséggel áll minden társadalmi és közjótékonyági mozgalom élére, a dr. Horváth, Schneider és Fehér Irén április hó 14-én és május hó 5-én az Uránia Színházban tartandó hangversenyének védőségét volt szíves elfogadni s ez által az általános érdeklődéssel várt hangverseny sikerét és fényét emelni. Mindkét hangverseny a Zita királyné védnöksége alatt álló Pro Transsylvania mozgalom céljait szolgálja s emellett művészi szempontból is felette tartalmasnak, élvezetesnek és tanulságosnak ígérkezik. Az április 14-iki első hangverseny tisztán Sonata estély lesz, a legkomolyabb és legszebb klasszikus muzsikával, Beethoven, Goldmark, Mendelssohn örökbecsű műveiből összeválogatva. A második hangversenyen a népszerűbb műzenére kerül a sor, Rubinstein, Brahms, Wienawsky, Burmester, Schubert, Weber, Chovan stb. műveire. A részletes műsört legközelebbi számunkban hozzuk. A nagy érdeklődésre való tekintetből a jegyek árusítása mindkét hangversenyre április hó elején kezdődik.

— **A „Hangya“ milliós alapítványa.** A „Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete legutóbb tartott közgyűlésén alapítója, néhai gróf Károlyi Sándor emlékének megörökítésére egymillió korona tőkét, mint alapítványt ajánlott fel a kormánynak abból a célból, hogy ennek jövedelmeivel egy Budapesten felállítandó közgazdasági egyetem létesítéséhez és fenntartásához az első anyagi eszközt szolgáltatssa. A nevezetes alapítással lapunk más helyén foglalkozunk.

— **Meghalt „Laci bácsi“.** Az egész város e néven ismerte Jenei László takarékpénztári hivatalszolgát, aki m. hó 26-án éjjel 54 éves korában meghalt. 33 esztendőn át szolgálta a Szászvárosi Takarékpénztárt hűséggel, becsületességgel. Temetése m. hó 28-án ment végbe a ref. egyház szertartása szerint.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter dr. Borosnyay Oszkár ügyvédet, a szászvárosi kir. járásbírósg jegyzőjét a segesvári pénzügyigazgatóságához I-ső osztályú adóügyi biztossá nevezte ki.

— **Katonai szabadságolások a mezőgazdasági munkák elvégzésére.** A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz arra nézve, hogy a tavaszi, nyári és őszi gazdasági munkák elvégzésére minden nélkülözhető katonát szabadságot fognak. A rendelet bevezető része erős lendülettel utal a mezőgazdasági munkák elvégzésének közérdekű jelentőségére, miért is nyomatékosan figyelmeztet minden hivatott és illetékes tényezőt, hogy irányító, valamint vezető kötelességüket a lehető leglelkismeretesebben teljesítsék. Szabadságot fognak az önálló mezőgazdákat s azok hozzátartozóit, szőlőbirtokosokat, vincelléreket, kovácsokat, bogárnárokat és kádárokat. Minden egyéb legénységet munkásosztagokba fognak beosztani. A szabadságot kihallgatáson előterjesztett kérelemre engedélyezik. Szabadság engedélyezése céljából se kérvényt szerkeszteni, se községi igazolványt kiállítani nem szabad. A rendelet fenntartja a múlt évben kibocsátott hasonló rendeleteket, melyek ily munkásosztagoknak a kivezénylésére, foglalkoztatására, élelmezésére és díjazására vonatkoznak. A rendelet

arra nézve is intézkedik, hogy a hadbavonultak segélyezett családtagjai munkákra kirendelendők és a segély csak azoknak fizetendő, akik mezőgazdasági munkákat végeznek. A rendelet végül a katonai kincstári lovaknak kikölcsonzási feltételeiről intézkedik.

— **Felmentések meghosszabbítása a mező- és erdőgazdaságban.** A honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg 6000—Eln. m. g.—A. szám alatt rendeletet adott ki a mező- és erdőgazdasági érdekből meghatározott időre engedélyezett felmentések meghosszabbításáról. A rendelet szerint a honvédelmi miniszter és a hadügyminiszter által mező- és erdőgazdasági érdekből meghatározott időre engedélyezett felmentések meghosszabbításáról. A rendelet szerint a honvédelmi miniszter és a hadügyminiszter által mező- és erdőgazdasági érdekből felmentett összes egyének felmentése tekintet nélkül arra, hogy népfelkelőről, tartalékosról vagy póttartalékosról van szó, valamint az említett miniszterek által és a honvédkerületi, katonai (hadtest-) parancsnokságok által az erdőgazdasági érdekből felmentett, de csak a népfelkelő-állományba tartozó egyének felmentése, amit már régebbi körrendelet alapján márc. 31-éig meghosszabbítottak, továbbá az említett hatóságok által időközben engedélyezett és március 31-én lejáró mező- és erdőgazdasági felmentések további rendelkezésig meghosszabbíthatnak. A bányafa- és talpfatermelésnél alkalmazott felmentések arra való tekintet nélkül, hogy az illető népfelkelő, tartalékos vagy póttartalékos, meghosszabbíthatnak.

A meghosszabbításra vonatkozó határozatot, mint eddig történt, a járási főszolgabírók és a polgármesterek hozzák meg. A rendelet csak mögöttes országárszbeliekre és legénységi állományú egyénekre s csak a szigorúan vett hivatalos, mező- és erdőgazdasággal foglalkozókra vonatkozik.

— **Koszorumegváltás.** A „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.“ az elhunyt hűséges hivatalszolgájának, Jenei Lászlónak koporsójára szánt koszorú árát, 30 K-át jótékony célra — a vakok és hadiárvaik javára — a Hadsegélyző hivatalhoz küldötte be.

— **A sajtóhadiszállásról érkezett jelentések szerint március 16-ikán jutott el az orosz frontra a forradalom híre.** Az orosz tüzéség minden ok nélkül órákosszat idegesen lövöldözött, a front azonban harmadnap is mozdulatlan maradt. Huszonnegyedikén 24 orosz szökött meg csapatainkhoz. Ezek elmesélték, hogy négy napja nem kaptak enni meleg ételt. A front éhezik és utánpótlás nincs. Csapataink hatalmas vászontáblákra irták fel az orosz forradalmat, az orosz tüzéség azonban halomra lőtte azokat. Az orosz hadsereg zöme ma sem tud semmit a forradalomról.

— **Mit irnak az ántánt lapok?** A „Times“ jelenti, hogy az angol alsóházban több olyan beszéd hangzott el, amelyek a béke mellett szóltak. A holland lapok mind rámutatnak arra, hogy az angol választókerületek hajlandóságot mutatnak a béketárgyalásra. — A berni lapok egy semleges diplomata nyilatkozatát közlik. Ennek a nyilatkozatnak főbb részei a következők: „Nézete szerint az orosz különbékét a forradalom siettetni fogja. A háborús párt vezérei is nyitva hagyták az utat a különbéke részére. Az orosz külügyminiszternek igen érdekes az a nyilatkozata, mely szerint a szövetségesek, ha nem tartják meg ígéreteiket, akkor Oroszország nem köteles ragaszkodni a londoni egyezményhez. Kiderült az is, hogy az orosz miniszterelnök sem idegenkedik a különbékétől.“ — A berni

„Bund“ a franciaországi német visszavonulásról azt írja, hogy az ragyogó stratégiai ötlet volt. Hindenburg nemsokára nyílt harcra fogja kényszeríteni az ántántot. Félő, hogy itt az angol és francia hadsereg alul marad, mert nem vehetik fel nyílt harcban a versenyt a német csapatokkal. — A „Daily News“ szerint a tavaszi franciaországi hadjárat még csak ezután kezdődik. — A „Times“ szerint közös francia-angol főhadvezetőséget létesítettek. Szerinte a Ribot-kormány csak átmeneti jellegű. A „Humanité“ feltűnő jelenségnek tartja, hogy a békeparti Leon Burgeois tagja az új kabinetnek. — A „Newyork Herald“ megállapítja, hogy az Unió február havi bevitele és exportja 190 millió dollárral volt kisebb, mint januárban. — A „Times“ jelenti, hogy Anglia negyvenmillió font kölcsönt folyósított Románia számára. — A „Secolo“ szerint az egész román hadsereget újjászervezték. A román csapatokat beolvasztották az orosz hadseregbe. — A „Matin“ jelenti, hogy az Unió kis buvárhajó-vadászokat épített, mintegy 550 darabot. Hosszuk 30 méter és sebességük óránként 24 csomó.

— **Nagyhét a róm. kath. plébánián:** Hétfőn, kedden és szerdán az istentisztelet rendszeren fél 8 órakor van. Nagycsütörtökön azistentisztelet reggel 9 órakor lesz. Nagypénteken d. e. 10 órakor. Nagyszombaton reggel fél 8 órakor. Husvét első- és másodnapján d. e. 10 órakor, mint más ünnepeken. A gyászvecsernyék sorrendje: Nagyszombaton reggel fél 8 órakor. Husvét első- és másodnapján d. u. 4 órakor lesznek. A feltámadási szertartás nagyszombaton d. u. fél 6 órakor lesz megtartva, mint a múlt évben. A nagyhét négy első napján a reggeli és délelőtti órákban gyóntatások vannak.

— **Idegenek bejelentése.** A rendőrkapitányság ezton is figyelmezteti városunk közönségét, hogy a törvénynek megfelelően az idegeneket bejelentsék. Mindazok, akik lakásukban idegeneknek (nem városi lakosoknak) szállást adnak, kötelesek ezt bejelenteni, ellenesetben két havi elzárás és 600 K-ig terjedő büntetésben részesülnek. A bejelentési kötelezettség a vendégekre, a látogatókra is vonatkozik.

— **Oroszországba ne küldjünk levelet és csomagot.** A lapok jelentése szerint Oroszországban megszakadt a postai összeköttetés. Ezért figyelmeztetjük a hadifoglyok hozzátartozóit, hogy nem kell aggódniok, ha nem is kapnak hosszabb ideig semmiféle értesítést. Az utóbbi napokban föladott postai küldemények már aligha jutnak rendeltetésük helyére s ha a postai forgalom megnyitásakor nagyobb mennyiségű levélküldemény halmozódik, a postai forgalom ismét fennakad. A közönség tehát a maga érdekében cselekszik, ha semmiféle postai küldeményt nem ad fel Oroszországban lévő hadifoglyok részére, míg legközelebb értesítést nem kapunk a postaforgalom megindulásáról.

— **Mindennel és mindenben takarékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háború meddig tart s mennyire veszi igénybe meglévő készleteinket!**

— **Az állami tisztviselők.** Budapesti tudósítónk jelenti: Az állami tisztviselők országos egyesülete a husvéti ünnepekre nagygyűlést tervez. A tisztviselők akciója arra készítette a pénzügyminisztert, hogy értesítse a hivatalfőnököket, hogy a kormány köztisztviselők fizetésének javítását személyi pótlékokkal és a helyi viszonyoknak megfelelő természetbeni kedvezmények nyújtásával kívánja megoldani. A tisztviselők ezenfelül utalványo-

kat kapnának, amelyek ellenében a helyi köz-
élelmezési hivatalok kiszolgáltatnák nekik a
szükséges élelmiszereket önköltségi árban.

— **A kopenhágai „Socialdemokraten“**
ujabb békeajánlat hírét közli, melyet ismét
Németország terjesztene elő, mivel a helyzet
ma határozottan neki kedvez. A lap szerint
azonban Németországnak ezuttal már meg
kell neveznie békefeltételeit. A lap beavatott
helyről arról értesül, hogy ántánt-részen csak
ennek az ajánlatnak megérkezésére várnak.
A miniszterelnökök közül, kik a decemberi
békeajánlatot visszautasították, kettő már el-
távozott: Trepow és Briand. Az angol lapok
pedig Loyd George közeli bukásáról beszélnek.

— **Cipőjavító műhelyek az iskolában.**
A kultuszminiszter fölhívást intézett az isko-
lákhöz, amelyben utasítja a tanárokat és tan-
ítókat, hogy indítsanak mozgalmat cipő-
javító műhelyek felállítására, ahol a diákok láb-
belijét olcsón lehetne kijavítani. A miniszter
a diákság lelkére köti a ruhában való taka-
rékosságot is és utasítja az iskola-igazgató-
kat, hogy értesék meg a tanulókkal, hogy
ma nincs helye a divatos öltözködésnek. Min-
denki viselje tovább a régi ruháját, mondja
a rendelet, amelyet kifordítással vagy tisztí-
tással, javítással kell használhatóvá tenni. A
miniszter végül elrendeli, hogy a kézimunka-
tanítónők ne pipere-munkára, hanem ruhák,
harisnyák javítására oktassák a növendékeket.

Mozgósínház

Szászvároson, a „Központi“ szálloda dísztermében
minden vasárnap 2 nagy előadás.

1917. április 1-én:

HOGYAN TÖRTÉNT?

Detektiv-történet 4 felvonásban. — A főszerepben
STUART WEBSEL.

A szerelem játéka.

Vígjáték 3 felvonásban.
A főszerepét HEDDA VERNON játssza.

Háborus aktualitások.

Helyárak délután és este: Páholy 8 K, I. hely
1-50 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill.
Karzat 60 fill. Számozott helyek!

Előadás kezdete d. u. pont 1/26 és este 8 órakor.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

Transsylvania

szálloda Szászvároson.

A „TRANSSYLVANIA“ szál-
loda alólírott vendéglőse tisz-
telettel ajánlja :: ::

éttermét és kávéházát

a nagyérdemű közönség b.
figyelmébe és jóindulatába.

Izletes ételek, tisztán kezelt és
hűtött italok! Naponként friss
csapolású sör. Féregmentes, réz-
ágyas szobák, valamint vonat-
érkezéseknél omnibuszok, kocsik
állanak a n. é. közönség rendel-
kezésére. Olcsó árak, pontos
kiszolgálás! Nyári helyiség,
tekepálya! Telefonszám: 19.

Hazafias tisztelettel:

Stamp Márton

a „TRANSSYLVANIA“ szálloda vendéglőse.
58 1—

Vegyztisztítás és festés!

Szászvároson, Országút 23. sz. alatt a jóhírnevű
MÜLLER J. ÉS FIA aradi vegyztisztító és kelmefestő
cég megbízottja elvállal mindenféle fehérnemű (férfi,
női ingek, gallérok, kézelők, nyári női és férfi-öltö-
nyök, pongyolák stb.) tisztítását, vasalását, festését.
Olcsó árak! Gyors és pontos kiszolgálás! Megren-
delések vidékről is elfogadtnak. — Cim: Stephani
Jánosné, Szászváros, Országút 23. szám. 89 3—

Bodega üzlet!

Szászvároson, Országút 23. sz. alatt Stephani
János tulajdonát képező bodega üzletben na-
ponként kaphatók: hidegtelek, palackolt ol-
csó italok (fehér és vörös borok). Dugaszolt
borok házhoz is szállíthatnak. 88 3—

Veszek

arany törmelékeket, törött
gyűrűket, használhatatlanná
vált arany ékszereket s más
arany tárgyakat a legmaga-
sabb áron. Levélbeli ajánla-
tokra is válaszolok.

MARGEL N. óras és
ékszerész
SZÁSZVÁROS, Vásár-utca.
59 1—

A DÉVAI IPARBANK Rt.

folyósít kölcsönöket: váltóra, kötelezvényekre és értékpapírokra.

Miniszterileg engedélyezett és hatósági ellenőrzés alatt álló

ZÁLOGOSZTÁLYA

a legelőnyösebb feltételek mellett folyósít kölcsönöket az ország
bármelyik vidékére.

Elfogad betéteket 5% kamatozás mellett.

99 1—

Ezenkívül rendelkezésére áll a feleknek a bankszakmába vágó
mindenféle pénzügyi művelet tekintetében.

DÉVAI IPARBANK Rt. igazgatósága.

Ajánlunk különféle gazdasági gépeket

u. m.: könnyű, biztos járású, tartós vas-
ekét, kukorica-ültetőt, kapálót, morzsolót
és darálót, répa- és szecs kavágót, vas-
boronát, különféle eke-alkatrészeket stb.

**Olcsón eladó 1 drb. használt 12 HP
lóerőkifejtésű gőzlokomobil !!! !!**

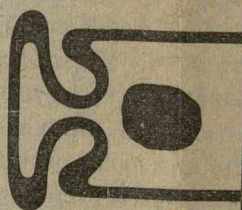
Balog Gyula Utódai Déva

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitel-
ben nemcsak nappal, hanem este is (erre szol-
gáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kivá-
natra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan
eszközölök. — Elvállalok mindennemű fénykép-
nagytításokat. Raktáramban fényképészeti cik-
kek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem,
hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését
mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását
kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros,
(Vásár-utca)

73 1—